

**Комунальний заклад позашкільної освіти
«Центр позашкільної освіти»
Шахтарської міської ради**

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

**СИСТЕМА ЗАНЯТЬ У ГУРТКУ ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНОГО
ПРОФІЛЮ З ВИГОТОВЛЕННЯ СУВЕНІРІВ ЯК ОСНОВА
ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Напрямок: *Науково-технічний*

Вікова категорія: *Молодші школярі (6–10 років)*

Розробила:

Колеснік Алла Василівна

Керівник гуртка «Фантазери»

\

м. Шахтарське – 2026

АНОТАЦІЯ

Методична розробка присвячена актуальному питанню розвитку творчого потенціалу та практичної компетентності учнів молодшого шкільного віку в умовах позашкільної освіти. Автор пропонує комплексну систему занять, що поєднує елементи художнього конструювання, матеріалознавства та декоративно-прикладного мистецтва.

У роботі розкрито методику поетапного навчання: від оволодіння елементарними прийомами роботи з різними матеріалами (папір, текстиль, природні матеріали тощо) до створення складних авторських сувенірів. Особливу увагу приділено активізації дрібної моторики, розвитку просторової уяви та формуванню естетичного смаку дітей.

Ключові особливості:

- **Практична спрямованість:** наведено детальні плани-конспекти занять та алгоритми виготовлення виробів.
- **Адаптивність:** пропоновані методики враховують вікові психофізіологічні особливості молодших школярів.
- **Виховний аспект:** діяльність гуртка спрямована на виховання працелюбності, охайності та поваги до народних традицій.

Цільова аудиторія:

Розробка буде корисною керівникам гуртків художньо-естетичного та науково-технічного напрямів, вчителям початкових класів, вихователям груп подовженого дня та студентам педагогічних спеціальностей.

ЗМІСТ

ВСТУП

(Обґрунтування актуальності теми, мета та завдання розробки)

1. КЛЮЧОВІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ УМІНЬ.....

2. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ (МОДУЛЬНА СИСТЕМА).....

Модуль 1. ПАПЕРОПЛАСТИКА ТА КАРТОН

✓ **Заняття 1:** Об'ємні листівки (техніка «Pop-up»).

✓ **Заняття 2:** Сувенірна коробочка.

Модуль 2. РОБОТА З ТЕКСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ

✓ **Заняття 3:** Сувенір із фетру (брелок або магніт).

✓ **Заняття 4:** Лялька-мотанка або вузликова іграшка.

Модуль 3. СУЧАСНІ ТА ПРИРОДНІ МАТЕРІАЛИ

✓ **Заняття 5:** Композиції з фоамірану (квіти-брошки).

✓ **Заняття 6:** Сувеніри з природного матеріалу та полімерної глини.

3. МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ НАВЧАННЯ.....

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.....

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГА.....

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність: У молодшому шкільному віці робота руками (дрібна моторика) безпосередньо впливає на розвиток мислення, пам'яті та уяви. Виготовлення сувенірів поєднує технічну точність із художнім задумом.

Мета розробки: Створити поетапну систему занять, яка веде дитину від простого копіювання до самостійного проектування виробу.

1. КЛЮЧОВІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ УМІНЬ

Для молодших школярів система будується за принципом «від репродуктивного до творчого»:

- ☐ **Орієнтовний етап:** Знайомство з матеріалами (папір, фетр, фоаміран, природні матеріали) та інструментами. Правила техніки безпеки.
- ☐ **Технологічний етап:** Оволодіння базовими операціями (різання за контуром, склеювання, з'єднання деталей, декорування).
- ☐ **Творчий етап:** Внесення власних змін у зразок, вибір кольорової гами, оздоблення.

2. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ (МОДУЛЬНА СИСТЕМА)

Модуль 1. ПАПЕРОПЛАСТИКА ТА КАРТОН (Основа конструкторських навичок)

- ✓ **Заняття 1:** Об'ємні листівки (техніка «Pop-up»). Вчимося робити точні надрізи та згини.
- ✓ **Заняття 2:** Сувенірна коробочка. Розгортка простого геометричного тіла.

Модуль 2. РОБОТА З ТЕКСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ (Розвиток тактильності)

- ✓ **Заняття 3:** Сувенір із фетру (брелок або магніт). Оволодіння ручними швами («вперед голку», «через край»).
- ✓ **Заняття 4:** Лялька-мотанка або вузликова іграшка. Вивчення традицій та методів безшовного з'єднання.

Модуль 3. СУЧАСНІ ТА ПРИРОДНІ МАТЕРІАЛИ (Художнє конструювання)

- ✓ **Заняття 5:** Композиції з фоамірану (квіти-брошки). Робота з формою при нагріванні.
- ✓ **Заняття 6:** Сувеніри з природного матеріалу та полімерної глини. Поєднання різних текстур.

3. МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ НАВЧАННЯ

- ❖ **Алгоритмізація:** Використання технологічних карток (схем) з покроковими малюнками.
- ❖ **Метод «Наочного показу»:** Педагог демонструє кожен етап операції в реальному часі.
- ❖ **Аналіз зразка:** Перед роботою розбираємо виріб: з чого складається, як тримається, які інструменти потрібні.
- ❖ **Ігрова мотивація:** Виготовлення подарунків до конкретних свят (День матері, Новий рік), що створює ситуацію успіху.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Дитина має знати:

- назви інструментів та властивості матеріалів;
- правила безпечної праці.

Дитина має вміти:

- користуватися шаблонами;
- виконувати з'єднання деталей різними способами;
- доводити роботу до завершеного естетичного вигляду.

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГА

1. **Не обмежуйте фантазію:** Якщо дитина хоче зробити «синього кота» замість рудого — підтримайте це.
 2. **Темп:** Молодші школярі працюють з різною швидкістю. Майте в запасі додаткові «міні-завдання» для тих, хто впорається швидше.
 3. **Виставка:** Кожне заняття має завершуватися міні-переглядом робіт. Це формує навичку самооцінки.
-

ВИСНОВКИ

У методичній розробці обґрунтовано та представлено систему занять у гуртку художньо-технічного профілю, спрямовану на формування практичних умінь та навичок молодших школярів через виготовлення сувенірів. За результатами роботи можна зробити такі висновки:

- 1. Актуальність та доцільність.** Доведено, що гурткова робота художньо-технічного спрямування є ефективним середовищем для всебічного розвитку дитини. Виготовлення сувенірів поєднує в собі елементи ремесла, дизайну та технічної творчості, що відповідає віковим інтересам молодших школярів та стимулює їхню пізнавальну активність.
- 2. Системність навчання.** Розроблена система занять побудована на принципі «від простого до складного». Вона забезпечує поступовий перехід від репродуктивної діяльності (робота за зразком, копіювання технік) до творчо-пошукової (самостійна розробка ескізу, підбір кольорової гами та матеріалів для власного виробу).
- 3. Формування навичок.** Впровадження запропонованої методики дозволяє ефективно формувати ключові практичні вміння:
 - *технічні*: впевнене володіння інструментами та знання властивостей матеріалів (паперу, текстилю, природної сировини);
 - *технологічні*: здатність дотримуватися послідовності операцій та правил техніки безпеки;
 - *естетичні*: розвиток відчуття композиції, гармонії кольорів та пропорцій.
- 4. Виховний та розвивальний ефект.** Робота в гуртку сприяє розвитку дрібної моторики, що позитивно впливає на загальний інтелектуальний розвиток дитини. Окрім того, процес створення подарунків (сувенірів) власноруч виховує в учнів працелюбність, наполегливість, охайність та розвиває емоційний інтелект через усвідомлення соціальної значущості своєї праці.
- 5. Практична цінність.** Запропоновані дидактичні матеріали, технологічні карти та плани-конспекти занять є універсальним інструментарієм, який може бути адаптований педагогами для роботи в закладах позашкільної освіти, групах подовженого дня або на уроках технологій у початковій школі.

Таким чином, комплексна робота над створенням сувенірів стає міцним фундаментом для подальшої технічної та художньої самореалізації дитини, закладаючи основи її трудової культури та творчої ініціативності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Закон України «Про позашкільну освіту»** від 22.06.2000 № 1841-III (зі змінами та доповненнями).
2. **Державний стандарт початкової освіти**, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.
3. **Бех І. Д.** Виховання особистості : Підручник. Київ : Либідь, 2018. 848 с.
4. **Вербицький В. В.** Творче спрямування позашкільної освіти: теорія і методика. Київ : Педагогічна думка, 2012. 124 с.
5. **Горошко Н. А.** Зразки виробів з паперу. Харків : Видавництво «Ранок», 2020. 128 с. (Серія «Майстер-клас»).
6. **Гузеєв В. В.** Сучасні освітні технології: від теорії до практики. Київ : Освіта, 2015. 160 с.
7. **Макаренко О. С.** Розвиток творчих здібностей молодших школярів на уроках трудового навчання та в гуртковій роботі. *Початкова школа*. 2019. № 5. С. 12–15.
8. **Пустовіт Г. П.** Позашкільна освіта: навчально-методичний аспект. Київ : Генеза, 2014. 240 с.
9. **Тарасенко Г. С.** Дивосвіт : Технологія естетико-екологічного виховання в початковій школі. Вінниця : Нова Книга, 2010. 208 с.
10. **Тименко В. П.** Дизайн-освіта в початковій школі. Київ : Педагогічна думка, 2017. 184 с.
11. **Терещук Г. В.** Методика навчання технічної творчості : навчальний посібник. Тернопіль : ТНПУ, 2021. 142 с.

Розробка найпершого заняття курсу. Воно є критично важливим, оскільки закладає фундамент технічної грамотності: вміння користуватися лінійкою, робити точні розмітки та акуратні згини.

План-конспект заняття №1

Тема: Виготовлення об'ємної листівки-сувеніра в техніці «Pop-up». Основи точних надрізів та згинів.

Мета:

- **Навчальна:** ознайомити з технікою «Pop-up» (об'ємна паперопластика); навчити правильно виконувати лінійні розрізи та згини («долина» і «гора»); навчити працювати за кресленням.
- **Розвивальна:** розвивати просторове мислення, окомір та акуратність у роботі з папером.
- **Виховна:** виховувати терплячість та посидючість.

Обладнання та матеріали:

1. Кольоровий картон (для основи) та цупкий кольоровий папір (для внутрішньої частини).
2. Ножиці з гострими кінчиками.
3. Лінійка, простий олівець.
4. Клей-олівець (він не деформує папір так, як ПВА).
5. Елементи декору (фломастери, наклейки).

Хід заняття

I. Вступна частина (5 хв)

- **Ефект сюрпризу:** Педагог відкриває готову листівку, з якої «вистрибує» об'ємна фігура (наприклад, подарунок або сходинки).
- **Поняття технік:** «Pop-up — це мистецтво створення тривимірних рухомих конструкцій на площині. Сьогодні ми станемо інженерами паперу».

II. Технологічний інструктаж (5 хв)

- **Правило лінійки:** Починаємо відлік від нуля, а не від краю лінійки.
- **Лінії згину:** Проводимо олівцем тонко. Щоб згин був ідеальним, можна провести по лінії закритими ножицями або напишучою ручкою (метод бігування).

III. Практична робота (30 хв)

Етап 1: Підготовка основи

1. Візьміть аркуш картону, складіть його навпіл точно куточок до куточка. Це «обкладинка» нашої листівки.
2. Візьміть аркуш паперу (на 1 см менший за картон) — це «внутрішня сцена». Складіть його так само навпіл.

Етап 2: Створення механізму (сходинки)

1. На згині внутрішнього аркуша відмітьте дві паралельні лінії (довжиною 3–4 см) на відстані 2 см одна від одної.
2. **Точний надріз:** Зробіть два надрізи ножицями по цих лініях *від згину до центру*.
3. **Формування згину:** Відігніть утворений прямокутник вгору, пропрасуйте пальцем лінію згину. Поверніть у початкове положення.
4. **Магія об'єму:** Відкрийте листівку і пальцем виштовхніть надрізану частину всередину, щоб вона утворила «сходинку».

Етап 3: Декорування

1. На отриману «сходинку» приклейте заздалегідь вирізаний сувенір (серце, квітка, подарункова коробка).
2. **Важливо:** Слідкуйте, щоб прикраса не виходила за межі листівки, коли вона закрита.

Етап 4: Збирання виробу

1. Намастіть клеєм краї внутрішнього аркуша (крім самої «сходинки»!).
2. Вклейте його в картонну «обкладинку». Міцно притисніть.

IV. Підсумок та рефлексія (5 хв)

- **Перевірка механізму:** Кілька разів закрийте та відкрийте листівку. Чи нічого не заважає?
- **Обговорення:** «Чому важливо було робити розрізи саме від згину? Що було б, якби ми розрізали папір до самого краю?».
- **Самооцінка:** Діти демонструють свої роботи один одному.

Розробка заняття №2, яке логічно продовжує тему роботи з папером, переходячи від площини до створення повноцінного об'ємного предмета.

План-конспект заняття №2

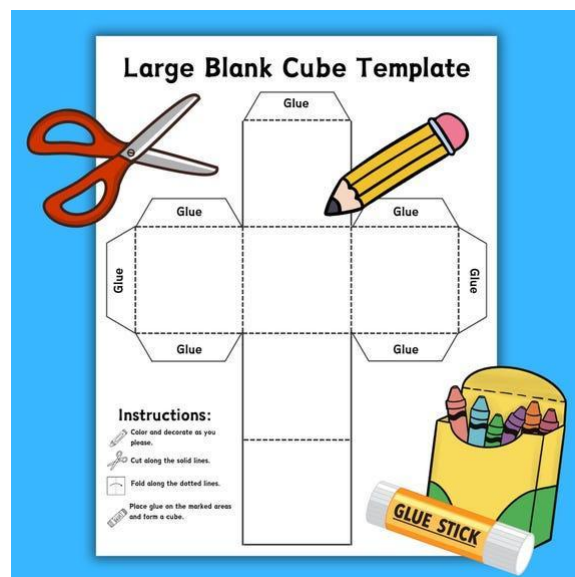
Тема: Виготовлення сувенірної коробочки. Поняття про розгортку простого геометричного тіла (куб або паралелепіпед).

Мета:

- **Навчальна:** дати первинне уявлення про розгортку об'ємної фігури; навчити будувати просте креслення за допомогою лінійки та косинця; опанувати навичку створення клапанів для склеювання.
- **Розвивальна:** розвивати конструкторські здібності, просторову уяву та точність рухів.
- **Виховна:** виховувати акуратність (чистота склеювання) та ощадливе використання матеріалів.

Обладнання та матеріали:

1. Кольоровий картон або цупкий папір (формат А4).
2. Лінійка, простий олівець, гумка.
3. Ножиці.
4. Клей-олівець або двосторонній тонка клейка стрічка.
5. Зразок готової коробочки та її розгорнутий дублікат.

Хід заняття

I. Вступна частина (5 хв)

- **Демонстрація-загадка:** Педагог показує плоский аркуш паперу з накресленими лініями. «Як ви думаєте, на що перетвориться цей аркуш, якщо ми його правильно складемо?».
- **Поняття розгортки:** «Розгортка — це "одяг" геометричного тіла, розстелений на столі. Сьогодні ми перетворимо плаский картон на будиночок для подарунка».

II. Технологічний інструктаж (7 хв)

- **Лінії креслення:** Пояснення різниці між суцільною лінією (для розрізу) та пунктирною (для згину).

- **Клапани (вушка):** «Навіщо нам зайві смужки по боках? Без них стінки коробочки не триматимуться разом». Показ, як зрізати кутики на клапанах під кутом, щоб вони не заважали при складанні.

III. Практична робота (28 хв)

Етап 1: Побудова розгортки (спрощена схема куба)

1. У центрі аркуша малюємо квадрат 6х6 см (це дно).
2. До кожної сторони дна добудовуємо ще по одному такому ж квадрату (це стінки). Виходить фігура, схожа на «хрест».
3. До однієї зі стінок добудовуємо ще один квадрат (це кришка).
4. **Важливо:** Додаємо «клапани» (смужки шириною 1 см) до трьох бічних стінок.

Етап 2: Вирізання та підготовка до згину

1. Вирізаємо фігуру строго по зовнішньому контуру.
2. **Техніка «Бігування»:** Щоб картон не тріскався при згинанні, проводимо по лініях згину під лінійку закритими ножицями (злегка натискаючи).

Етап 3: Формування об'єму

1. Згинаємо всі деталі по лініях всередину.
2. Наносимо клей на клапани.
3. Послідовно з'єднуємо стінки, притискаючи клапан до сусідньої сторони на 5-10 секунд для надійної фіксації.

Етап 4: Декорування

1. На кришку коробочки можна приклеїти бантик, паперову квітку або написати ім'я того, кому призначений сувенір.

IV. Підсумок та аналіз (5 хв)

- **Контроль якості:** Чи закривається кришка? Чи рівні стінки?
- **Обговорення:** «Що було найскладнішим: накреслити рівні квадрати чи склеїти їх до купи?».
- **Висновок:** Сьогодні ми навчилися перетворювати 2D-малюнок у 3D-об'єкт.

Розробка Заняття №3, яке є базовим для навчання дітей роботі з голкою та текстилем.

План-конспект заняття №3

Тема: Виготовлення сувеніра з фетру (брелок або магніт). Оволодіння ручними швами.

Мета:

- **Навчальна:** навчити дітей основам ручного шиття; опанувати шви «вперед голку» та «через край»; навчити працювати з фетром (розмітка, вирізання, зшивання).
- **Розвивальна:** розвивати координацію рухів, окомір та терпіння.
- **Виховна:** виховувати культуру праці та обережність при роботі з гострими предметами.

Обладнання та матеріали:

2. Яскравий фетр (товщиною 1–1.5 мм).
3. Нитки (муліне або акрил) контрастних кольорів.
4. Голки з широким вушком (гобеленові) та гольниця.
5. Наповнювач (синтепон або холофайбер).
6. Шаблони простих форм (серце, зірка, хмаринка, котик).
7. Фурнітура: кільце для брелока або магнітна шайба.

Хід заняття

I. Вступна частина (5 хв)

- **Знайомство з матеріалом:** «Сьогодні ми працюємо з фетром. Це особливий матеріал, який не сиплеться по краях, тому його не треба підгинати. Він ідеальний для наших перших швів».
- **Демонстрація:** Показ зразків швів на збільшеному макеті (шматок картону з дірками та товста мотузка).

II. Техніка безпеки «Золоті правила голки» (3 хв)

1. Голка завжди має бути або в руках, або в гольниці. **Ніколи** не вколюйте голку в одяг або не беріть до рота.

2. Нитки відрізаємо ножицями, а не відкушуємо зубами.
3. Передаємо ножиці закритими, кільцями вперед.

III. Практична робота (30 хв)

Етап 1: Крій

1. Накладіть шаблон на фетр, обведіть його (краще звичайною ручкою або крейдою).
2. Виріжте **дві однакові деталі** майбутнього сувеніра.

Етап 2: Навчання швам (Тренувальний етап)

- **Шов «вперед голку»:** Проколюємо тканину голкою вгору-вниз через рівні проміжки (схоже на пунктирну лінію). Використовується для з'єднання або декору.
- **Шов «через край» (обметувальний):** Голка проходить крізь обидва шари тканини, перекидаючи нитку через зріз. Це робить край виробу міцним та красивим.

Етап 3: Зшивання сувеніра

1. Складіть дві деталі разом. Почніть зшивати їх обраним швом (краще «через край»).
2. **Важливо:** Залиште невеликий отвір (близько 2 см) для наповнювача.
3. Через отвір щільно набийте виріб синтепоном (допомагайте собі олівцем або паличкою).
4. Зашийте отвір до кінця, закріпіть нитку вузликом.

Етап 4: Декор та фурнітура

1. За допомогою клею або кількох стібків прикріпіть очі (намистини) або бантик.
2. Пришийте петельку зі стрічки для брелока або приклейте магніт до задньої сторони.

IV. Підсумок та самоконтроль (7 хв)

- **Перевірка:** «Чи рівні наші стібки? Чи не виглядає наповнювач?».
- **Вправа «Добра голка»:** Діти рахують свої голки та обов'язково вколюють їх у гольниці.
- **Обговорення:** Який шов здався простішим? (Зазвичай дітям легше дається «вперед голку», але «через край» виглядає цікавіше).

Розробка заняття №4, яке присвячене народним традиціям та унікальній техніці конструювання без голки.

План-конспект заняття №4

Тема: Виготовлення традиційного сувеніра — вузликової ляльки (мотанки-оберега). Методи безшовного з'єднання.

Мета:

- **Навчальна:** позначити дітей з історією виникнення української народної ляльки; навчити техніці «мотання» (з'єднання деталей за допомогою ниток та вузлів без голки).
- **Розвивальна:** розвивати дрібну моторику, просторове мислення та відчуття пропорцій.
- **Виховна:** виховувати повагу до народних традицій, національну самосвідомість та естетичний смак.

№	Вид технологічної операції	Конструкційний матеріал	Лінійний розмір (см)	Малюнок
1	Виготовлення голови для ляльки-мотанки	Бавовняна тканина	30 x 20	
2	Виготовлення голови для ляльки-мотанки	Бавовняна тканина	25 x 25	
3	Виготовлення голови для ляльки-мотанки	Бавовняна тканина	25 x 25	
4	Виготовлення голови для ляльки-мотанки	Нитка №40	25 x 25	
5	Виготовлення тулуба для ляльки-мотанки	Бавовняна тканина з друкованим малюнком	25 x 20	
6	Виготовлення тулуба для ляльки-мотанки	Бавовняна тканина з друкованим малюнком	20 x 20	
7	Виготовлення спідниці для ляльки-мотанки	Бавовняна тканина з друкованим малюнком в клітинку	17 x 20	

Обладнання та матеріали:

1. Квадрати білої тканини (бавовна, льон) — для голови та тулуба (20x20 см).
2. Кольорові клаптики тканини — для спідниці, фартуха та хустки.
3. Нитки (бажано червоні, «ірис» або акрил) — символ міцності та оберега.
4. Вата або синтепон (невеликий шматочок для формування голови).
5. Мереживо, стрічки, тасьма для оздоблення.

Хід заняття

I. Вступна частина (7 хв)

- **Легенда про ляльку:** «Раніше іграшки не купували в магазинах. Мама чи бабуся робила ляльку з клаптиків старого одягу. Така лялька називається "мотанка", бо вона не шиється, а мотається».
- **Особливість:** Чому немає обличчя? (Традиційно лялька-оберіг не мала очей, щоб у неї не вселився злий дух. Замість обличчя іноді викладали сакральний хрест).

II. Технологічні правила (3 хв)

1. **Без голки:** Сьогодні ми не використовуємо голки. Тільки руки, нитки та вузлики.
2. **Напрямок руху:** Нитки мотаємо за годинниковою стрілкою (за сонцем) — на добро та ріст.

3. **Кількість вузлів:** Традиційно зав'язуємо парну кількість вузликів, примовляючи добре побажання.

III. Практична робота (30 хв)

Етап 1: Формування голови

1. У центр білого квадрата покладіть кульку вати. Обгорніть її тканиною і щільно обмотайте ниткою, формуючи «шию».
2. Розправте тканину, щоб на «обличчі» не було заломів.

Етап 2: Створення рук

1. Візьміть прямокутний шматочок тканини, поверніть краї всередину і скрутіть у тугу трубочку («скалочку»).
2. Кінці трубочки перев'яжіть нитками — це «долоньки».
3. Вставте руки всередину під голову (між складками тканини тулуба).

Етап 3: Формування тулуба та «Сакральний хрест» (спрощений)

1. Перев'яжіть ляльку ниткою навхрест по грудях та на талії. Це закріпить руки та сформує силует.
2. **Важливо:** Нитку не відрізаємо часто, а намагаємося вести її безперервно від шиї до талії.

Етап 4: Одягання ляльки (Дизайн)

1. **Спідниця:** Огорніть нижню частину кольоровою тканиною, зробивши згортки, і міцно прив'яжіть ниткою на талії.
2. **Фартух та хустка:** Поверх спідниці прив'яжіть мереживний фартушок. На голову пов'яжіть хустинку або стрічку.
3. **Оздоблення:** Навколо талії можна зав'язати пояс із яскравої нитки або тасьми.

IV. Підсумок та рефлексія (5 хв)

- **Ритуал успіху:** «Подивіться на свою ляльку. Вона особлива, бо зроблена вашими руками без жодного стібка голкою».
- **Питання:** Що було важче: шити голкою (на минулому занятті) чи тримати тканину і мотати нитку одночасно?
- **Виставка:** Ляльки виставляються в коло, утворюючи «хоровод».

Розробка Заняття №5. Вона побудована так, щоб діти не лише створили виріб, а й зрозуміли фізичні властивості матеріалу.

План-конспект заняття №5

Тема: Виготовлення квітки-брошки з фоамірану.
Робота з формою при нагріванні.

Мета:

- **Навчальна:** навчити дітей працювати з іранським/зефірним фоаміраном; опанувати прийоми теплової обробки матеріалу (праска, тепло рук).
- **Розвивальна:** розвивати дрібну моторику, естетичний смак та просторову уяву.
- **Виховна:** виховувати охайність при роботі з електроприладами та дбайливе ставлення до інструментів.

Обладнання та матеріали:

1. Фоаміран (різних кольорів, товщиною 1 мм).
2. Шаблони пелюсток (коло, «крапля», «серце»).
3. Ножниці, зубочистки (для обведення контурів).
4. Праска (під наглядом вчителя) або фен.
5. Клейовий пістолет (або клей «Момент Кристал»).
6. Основа для брошки (шпилька).
7. Намистини для середини квітки.

Хід заняття

I. Вступна частина (5 хв)

- **Знайомство з матеріалом:** «Діти, сьогодні ми працюємо з "пластичною замшею" — фоаміраном. Його головна секретна властивість — він "запам'ятовує" форму, яку ми йому надамо після нагрівання».
- **Демонстрація:** Показ готової брошки-квітки.

II. Правила техніки безпеки (3 хв)

- **Праска:** До гарячої підшви праски торкаємося лише матеріалом. Після роботи — вимикаємо.
- **Клейовий пістолет:** Не торкаємося носика пістолета та гарячого клею.
- **Ножниці:** Передаємо кільцями вперед.

III. Практична робота (30 хв)

Етап 1: Підготовка деталей

1. За допомогою зубочистки обведіть шаблони на фоамірані (5-7 пелюсток). *Важливо: ручка або олівець залишають брудні сліди, тому використовуємо зубочистку.*
2. Виріжте пелюстки по контуру.

Етап 2: Формування пелюсток (Магія нагрівання)

1. Прикладіть пелюстку до розігрітої праски (режим «Шовк» або «Шерсть») на 2-3 секунди.
2. Як тільки край пелюстки почав вигинатися — швидко знімаємо.
3. **Прийом «Жива пелюстка»:** Поки матеріал теплий, пальцями злегка розтягніть серединку пелюстки, роблячи її опуклою, або перетріть краї між пальцями для створення ефекту хвилі.

Етап 3: Збирання квітки

1. Склейте пелюстки між собою по колу, накладаючи одну на одну («нахлистом»).
2. У центр квітки приклейте велику намистину або зробіть «тичинки» з дрібних обрізків фоамірану.

Етап 4: Монтаж брошки

1. Зі зворотної сторони квітки приклейте невелике коло з фетру або фоамірану для міцності.
2. Закріпіть металеву основу (шпильку) за допомогою гарячого клею.

IV. Підсумок та рефлексія (7 хв)

- **Виставка робіт:** Прикріплюємо брошки на одяг або спеціальний стенд.
- **Обговорення:** Що було найскладнішим? Чи змінився фоаміран після того, як охолов? (Він став жорсткішим і тримає форму).
- **Прибирання:** Складання залишків матеріалу (дрібні шматочки знадобляться для декору наступних виробів).

Розробка Заняття 6: Сувеніри з природного матеріалу та полімерної глини. Поєднання різних текстур. Воно спрямоване на розвиток художнього смаку

через контраст матеріалів: «теплого» природного та «пластичного» сучасного.

План-конспект заняття №6

Тема: Створення сувеніра-магніту «Лісова казка»
(комбінування природних матеріалів та полімерної глини).

Мета:

- **Навчальна:** навчити дітей поєднувати різні за фактурою матеріали (шорстке дерево/шишки та гладенька глина); опанувати прийоми ліплення дрібних деталей.
- **Розвивальна:** розвивати тактильне сприйняття, відчуття композиції та кольорового балансу.
- **Виховна:** виховувати любов до природи та екологічне мислення (використання вторинної сировини та дарів природи).

Обладнання та матеріали:

1. **Природна основа:** зрізи дерева (діаметром 5-7 см), плоскі морські камінці або великі лусочки шишок.
2. **Полімерна глина (самозастигаюча):** різних кольорів (для дрібних фігурок: грибочків, равликів, листочків).
3. **Допоміжні матеріали:** сухий мох, стабілізований мох або засушені колоски.
4. **Стеки для ліплення,** вологі серветки.
5. **Клей:** клейовий пістолет (для основи) та ПВА (для моху).
6. **Магнітна стрічка** або готові магніти.

Хід заняття

I. Вступна частина (5 хв)

- **Бесіда про текстури:** «Поторкайте дерево — воно шорстке і тепле. Поторкайте глину — вона м'яка та холодна. Сьогодні ми поєднаємо ці два світи в одному сувенірі».
- **Демонстрація:** Показ готових композицій (наприклад, равлик на дерев'яному зрізі в оточенні моху).

II. Технологічний інструктаж (5 хв)

- **Робота з глиною:** Глину треба добре розім'яти. Щоб деталі не відпадали від основи, ми будемо використовувати "краплю" клею або робити насічки стеком.

- **Чистота:** Полімерна глина любить чисті руки, щоб колір залишався яскравим.

III. Практична робота (30 хв)

Етап 1: Підготовка основи

1. Оберіть дерев'яний зріз або плаский камінь.
2. За допомогою гарячого клею (під наглядом) закріпіть невеликий острівець із моху. Це буде «лісова галявина».

Етап 2: Ліплення героїв (Полімерна глина)

1. **Завдання:** Зліпити 2-3 дрібних елементи.
 - а. *Наприклад:* Грибочок (біла ніжка-циліндр + червона шапочка-півсфера з білими цятками).
 - б. *Наприклад:* Равлик (скручена «ковбаска» для мушлі + маленька основа-тільце).
2. Використовуйте стеки для створення фактури: прожилки на листочках, крапки на капелюшках грибів.

Етап 3: Композиційне збирання

1. Розмістіть зліплені фігурки на основі поруч із мохом.
2. **Важливо:** Поки глина м'яка, її можна злегка притиснути до дерева для кращого зчеплення. Якщо глина важка — додайте краплю ПВА.
3. Додайте дрібні природні деталі: шапочку від жолудя або маленьку гілочку («дерево»).

Етап 4: Фіналізація

1. Переверніть виріб (коли глина трохи підсохне) і приклейте магніт до зворотної сторони зрізу.

IV. Підсумок та аналіз (5 хв)

- **«Вгадай на дотик»:** Дитина заплющує очі й торкається різних частин свого сувеніра, називаючи матеріал (дерево, глина, мох).
- **Обговорення:** Чому такий подарунок називається «еко-сувеніром»?
- **Рекомендація:** Попередити дітей, що самозастигаюча глина повністю висохне через 12-24 години, тому сувенір треба нести додому обережно.

